

Komunikat prasowy po posiedzeniu RPP

I.

W dniu 30 sierpnia 2000 roku odbyło się posiedzenie Rady Polityki Pieniężnej. Po rozpatrzeniu bieżącej sytuacji gospodarczej oraz tendencji występujących na rynkach finansowych Rada podjęła następujące decyzje:

1. Oprocentowanie kredytu lombardowego zostaje podwyższone z 21,5 proc. do **23** proc. w skali rocznej,
2. Stopa redyskonta weksli zostaje podwyższona z 20 proc. do **21,5** proc. w skali rocznej,
3. Narodowy Bank Polski będzie prowadził 28-dniowe operacje otwartego rynku o stopie rentowności nie niższej niż **19** proc. w skali rocznej.

Uchwały RPP wchodzą w życie 31 sierpnia 2000 roku.

Uzasadnienie:

1. Inflacja

Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych wyniósł w lipcu br. 0,7% w stosunku do czerwca i 11,6% do lipca ub. r. Tak istotny wzrost inflacji przekreśla szanse na osiągnięcie celu inflacyjnego w roku bieżącym.

Powodem, dla którego zamiast sezonowego spadku cen, nastąpił w lipcu b.r. ich wzrost był przede wszystkim wzrost cen żywności. Nie doszło, tak jak w latach poprzednich do sezonowej obniżki tej kategorii cen, gdyż mimo spadku cen owoców i warzyw wzrosły ceny mięsa, pieczywa i wyrobów zbożowych. Od początku roku utrzymuje się także silny wzrost cen detalicznych cukru, opłat za usługi telefoniczne i usługi bytowe (w tym przede wszystkim za dostawę energii, zimnej wody oraz opłat za użytkowanie mieszkań), a także cen paliw, leków i papierosów. Wzrost cen wymienionych towarów od grudnia 1999 r. do lipca br. wygenerował 3,6 pkt. procentowych wzrostu cen, który wyniósł w tym okresie 6,2%.

Obserwowany od czerwca wysoki wzrost cen pieczywa i wyrobów zbożowych wynika ze zmniejszenia podaży zbóż wskutek niekorzystnych warunków atmosferycznych. Szybki wzrost cen drobiu i wieprzowiny wystąpił już od maja, a cukru od początku bieżącego roku. Jednocześnie jednak tendencjom tym zbyt późno i niedostatecznie przeciwdziałała interwencja rządu na rynku rolnym. Wzrost pozostałych grup cen najbardziej dynamicznie wpływających na ogólny wskaźnik inflacji wynikał zarówno z zewnętrznych tendencji rynkowych (wzrost cen paliw), jak również ze zmian cen pośrednio regulowanych (ceny energii elektrycznej, ceny usług telefonicznych, których wzrost w lipcu stanowił blisko połowę wzrostu cen usług). Istotny wzrost tych cen i stosunkowo silny wpływ szoków cenowych z rynku paliw i energii na inflację świadczy o niedostatecznej konkurencji na rynku krajowym, szczególnie w takich obszarach gospodarki jak: produkcja paliw, energii, czy telekomunikacja. Zagrożeniem dla procesu obniżania wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych jest również wysoki wzrost cen produkcji sprzedanej przemysłu, który w lipcu b.r. wyniósł 8,9% w stosunku do tego samego okresu roku ubiegłego. Może to powodować presję na wzrost cen dóbr i usług konsumpcyjnych w następnych miesiącach.

2. Podaż pieniądza

Nagły wzrost akcji kredytowej, który wystąpił w końcu czerwca był spowodowany jednorazowym oddziaływaniem sprzedaży akcji PKN Orlen. W pierwszej dekadzie lipca roczne tempo wzrostu kredytu (należności od osób prywatnych i podmiotów gospodarczych) powróciło do poprzednio obserwowanej, malejącej tendencji i kształtowało się na poziomie około 24,5%. Od początku roku do 20 sierpnia podaż pieniądza krajowego wzrosła o 4,1%, natomiast należności banków od podmiotów gospodarczych i osób prywatnych wzrosły o 12,1%, przy czym znacznie szybciej rosły należności od osób prywatnych (o 19,9%), niż należności od podmiotów gospodarczych (o 10,1%). Wobec utrzymywania pod kontrolą agregatów pieniężnych przez bank centralny nie można uznać, że czynniki pieniężne wpływają pobudzająco na inflację w bieżącym roku. Jednak przy utrzymywaniu nominalnych stóp procentowych na niezmiennym poziomie w warunkach przedłużającego się oddziaływania szoków podażowych spadły realne stopy procentowe. W końcu lipca można było zaobserwować, że stopy procentowe od depozytów terminowych w bankach już bardzo nieznacznie przewyższały stopę wzrostu cen. Taka sytuacja może zmniejszyć skłonność do oszczędzania.

3. Sektor realny

W lipcu doszło do spadku wielkości produkcji przemysłowej w stosunku do czerwca br. co jest zjawiskiem o charakterze sezonowym. W relacji do lipca ubiegłego roku wzrosła ona jednak o 7,8%. Silny wzrost produkcji

wystąpił w działach wytwarzających dobra zaopatrzeniowe i o dużym udziale eksportu. Na podtrzymanie aktywności gospodarczej przedsiębiorstw coraz większy wpływ ma popyt zagraniczny. Z informacji o wzroście produkcji budowlano-montażowej w lipcu br. i jej struktury można wnioskować, że utrzymuje się niska dynamika inwestycji, chociaż wzrost produkcji przedsiębiorstw zajmujących się przygotowaniem terenu pod budowę może świadczyć o przełamaniu notowanej ostatnio spadkowej tendencji rozpoczynania nowych inwestycji. Utrzymuje się spowolnienie dynamiki popytu konsumpcyjnego w warunkach wolniejszego wzrostu dochodów z pracy i kredytów, na co wskazują m.in. dane o sprzedaży detalicznej. Do obniżenia tempa wzrostu popytu wewnętrznego przyczyniły się również lepsze niż przed rokiem wyniki polityki fiskalnej w pierwszych siedmiu miesiącach 2000 r. Jednak przewidywany wzrost wydatków budżetowych w II połowie roku może prowadzić do mniej restrykcyjnej polityki fiskalnej. Wyższa, niż projektowana inflacja średnioroczna w 2000 r. i związany z nią wzrost wydatków utrudni jednocześnie realizację i tak napiętych założeń budżetowych na 2001 r.

4. Nierównowaga zewnętrzna.

Wolniejsze tempo wzrostu popytu wewnętrznego znajduje odzwierciedlenie w widocznej poprawie w zakresie równowagi zewnętrznej. Wynika to również z widocznego już zarówno w statystykach celnej, jak i płatniczej wzrostu eksportu. W I półroczu wpływy z eksportu wyrażone w dolarach utrzymywały się na poziomie zbliżonym do I półrocza 1999 r., a wyrażone w euro wzrosły o 13,0%. W okresie od stycznia do czerwca 2000 r. dolarowe wypłaty z tytułu importu wzrosły o 3,0%. Według danych GUS eksport w dolarach w I połowie 2000 r. wzrósł o 11,9%, a import o 9,7%.

Relacja deficytu obrotów bieżących do PKB po II kwartale 2000 r. poprawiła się według wstępnych szacunków do □7,7% PKB (w porównaniu do □ 8,2% po I kwartale 2000 r.).

Przedstawiona analiza aktualnej sytuacji makroekonomicznej wskazuje, że obserwowane ostatnio przyspieszenie tempa wzrostu cen wynika z przyczyn niezależnych od polityki pieniężnej. Szoki podażowe na rynku żywności i paliw, jak również wzrost szeroko pojętych cen regulowanych stosunkowo szybko i silnie przenoszone są w Polsce na ogólny wskaźnik cen. Wynika to zarówno z polityki interwencyjnej rządu na rynku żywności, jak również z istnienia monopolistycznych i mało konkurencyjnych struktur na rynkach paliw, energii, jak również w obszarze tzw. usług bytowych, czy telekomunikacji. Wzrost cen dotyczy przy tym produktów i usług na które popyt jest stosunkowo sztywny.

Mimo, że obecne ożywienie inflacji ma swoje źródła poza obszarem możliwym do kontrolowania przez politykę pieniężną i wynika z czynników przejściowych, to jednak NBP musi na nie zareagować. Konieczne jest bowiem przeciwdziałanie utrwalaniu się procesów inflacyjnych generowanych w wymienionych wcześniej obszarach. Okres wyraźnego przyspieszenia inflacji trwa już od sierpnia 1999 r. Przy braku działań interwencyjnych ze strony Rządu prawdopodobny jest dalszy wzrost cen żywności, związany z silnym ograniczeniem podaży produkowanego w kraju mięsa i mleka, który również przeniesie się na 2001 r. Utrzymują się nadal wysokie ceny ropy naftowej i paliw, przy niepewnych perspektywach ich spadku. Tymczasem sytuacja na światowym rynku paliwowym wywiera znaczny wpływ na sytuację na rynku krajowym i jest jednym z ważniejszych czynników przyczyniającym się do wzrostu cen. Utrzymywanie się przez dłuższy okres stosunkowo wysokiej inflacji, przy braku reakcji ze strony banku centralnego grozi wzrostem oczekiwań inflacyjnych, zwiększeniem dynamiki płac, zmniejszeniem się skłonności do oszczędzania wskutek obniżenia realnych stóp procentowych i w konsekwencji utrwalaniem wysokiej inflacji, co zagrażałoby realizacji średniookresowego celu inflacyjnego polityki pieniężnej i zwiększałoby jej koszty. Decyzja Rady jest więc niezbędna dla przeciwdziałania możliwej akomodacji przez czynniki pieniężne powyższych wtórnych efektów szoków podażowych.

Jednocześnie Rada podkreśla, że jedynym skutecznym sposobem przeciwdziałania podażowym i strukturalnym czynnikom inflacji jest zdecydowane przyspieszenie zmian strukturalnych w gospodarce. Dotyczyć one powinny przyspieszenia procesu prywatyzacji, usuwania barier protekcyjnych, demonopolizacji i budowy konkurencyjnych rynków w takich obszarach gospodarki jak: rolnictwo, produkcja i dystrybucja paliw płynnych, energii elektrycznej i ciepłej, usług telekomunikacyjnych i komunalnych.

Rada Polityki Pieniężnej postanowiła utrzymać restrykcyjne nastawienie w polityce pieniężnej.

II. RPP podjęła decyzję o ustaleniu celu polityki pieniężnej na 2001 rok.

Rada Polityki Pieniężnej ustaliła, że krótkookresowym inflacyjnym celem polityki pieniężnej będzie ograniczenie tempa inflacji na koniec 2001 roku do poziomu od 6% do 8% w skali rocznej. Rada stwierdza, że ograniczenie inflacji do wyznaczonego na koniec 2001 roku poziomu pozwala zrealizować średniookresowy cel polityki pieniężnej (poniżej 4% w 2003 r.). Polityka pieniężna musi jednak zostać wsparta długofalową polityką eliminowania strukturalnych czynników inflacyjnych.

Następne posiedzenie Rady Polityki Pieniężnej odbędzie się 20 września 2000 roku.